

Κερκύρας Νεκτάριος: Η εποχή μας προβάλλει «ατζέντες» θέλοντας να διαμορφώσει ένα διαφορετικό ανθρωπολογικό πρότυπο

[Αυτοκέφαλες Εκκλησίες / Εκκλησία της Ελλάδος](#)

Στη μακραίωνη συμπόρευση Ορθοδοξίας και Ελληνισμού την οποία μας υπενθυμίζει η εορτή του θριάμβου της Ορθοδοξίας, αλλά και στις σύγχρονες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ανθρωπότητα και η πατρίδας μας σήμερα εστίασε ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Κερκύρας, Παξών και Διαποντίων νήσων [κ. Νεκτάριος](#) κατά την ομιλία του [στη Συνοδική Θεία Λειτουργία στη Μητρόπολη Αθηνών](#), την Κυριακή 1η Μαρτίου 2026.

Στη Θεία Λειτουργία, προεξάρχοντας του Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης

Ελλάδος **κ.κ. Ιερωνύμου**, παρέστη ο Πρόεδρος της Ελληνικής Δημοκρατίας **κ. Κωνσταντίνος Αν. Τασούλας**.

Στον πανηγυρικό της ημέρας ο Σεβασμιώτατος Συνοδικός Μητροπολίτης Κερκύρας κ. Νεκτάριος υπογράμμισε ότι η Κυριακή της Ορθοδοξίας δεν είναι μια εορτή που έρχεται από το παρελθόν, σαν μία πρόσκληση να γυρίσουμε στο χθες, αλλά μια εορτή κατά την οποία ομολογούμε την πίστη μας ότι ο Κύριός μας είναι ο Υιός και Λόγος του Θεού, ο οποίος «σάρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν», γι' αυτό και η Εκκλησία έχει χρέος να Τον καταδεικνύει στον κόσμο ως Ενανθρωπήσαντα, ως Άρτο της Ζωής, ως τον Ερχόμενο να μας αναστήσει και να μας αγιάσει.

Επίσης, τόνισε ότι Στην εποχή μας υπάρχει μία τάση να λησμονήσουμε την σύνδεση της Ορθοδοξίας με το Γένος, τον Ελληνισμό κάνοντας λόγο για ποικίλους πειρασμούς, τους οποίους βιώνουμε καθημερινά. Ειδικότερα, εστίασε στον **πειρασμό της εξουσίας και του συμφέροντος**, στον **πειρασμό της θεοποίησης της ανθρώπινης εικόνας** και στον **πειρασμό με «ατζέντες»**, τις οποίες η εποχή μας προβάλλει, θέλοντας να διαμορφώσει ένα διαφορετικό ανθρωπολογικό πρότυπο.

Ο Μητροπολίτης Κερκύρας έκρουσε για άλλη μια φορά τον κώδωνα και για την τεχνολογική πρόοδο η οποία, όπως χαρακτηριστικά ανέφερε: “όδηγεῖ σέ ἕναν κόσμο «μετα-άνθρωπισμοῦ», ὅπου, ἀρχικῶς, μέρη τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος θά ἀντικαθίστανται ἀπό μηχανικά τμήματα, καί σταδιακά, διά τῆς τεχνητῆς νοημοσύνης, τά πάντα θά ρυθμίζονται ἀπό ἀλγορίθμους”.

Αναλυτικά η πανηγυρική ομιλία του Μητροπολίτη Κερκύρας κ. Νεκταρίου:

Μακαριώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καί πάσης Ἑλλάδος κ. κ. Ἱερώνυμε,

Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,

Σεβασμιώτατοι Ἅγιοι Ἀρχιερεῖς,

Ἀξιότιμη κυρία Ὑπουργέ Παιδείας, Θρησκευμάτων καί Ἀθλητισμοῦ,

Ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν, στρατιωτικῶν καί ἄλλων ἀρχῶν τῆς πατρίδος μας,

Ἀγαπητοί μου ἀδελφοί συμπρεσβύτεροι, Χριστοῦ διακονία,

Λαέ τοῦ Θεοῦ περιούσιε καὶ εὐλογημένε,

«Πιστεύουμε στὸν Θεό καὶ πιστεύουμε τὸν Θεό. Ἄλλο τό ἕνα καὶ ἄλλο τό ἄλλο. Πραγματικά πιστεύω τὸν Θεό σημαίνει ὅτι θεωρῶ βέβαιες καὶ ἀληθινές τίς ἐπαγγελίες πού μᾶς ἔδωσε. Πιστεύω στὸν Θεό ὅμως σημαίνει ὅτι φρονῶ περὶ Αὐτοῦ ὀρθῶς. Πρέπει δέ νά τά ἔχουμε καὶ τά δύο, νά εἴμαστε ἀληθινοί καὶ στά δύο

καί νὰ συμπεριφερόμαστε ἔτσι, ὥστε καί νά μᾶς πιστεύουν ἐκεῖνοι πού βλέπουν ὀρθῶς καί πιστοί νά εἴμαστε ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ πρός τόν Ὅποῖο ἀπευθύνεται ἡ πίστη καί ἔτσι ὡς πιστοί νά δικαιωνόμαστε ἀπό Αὐτόν».

Ὁ λόγος αὐτός τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Παλαμᾶ ἐμπερικλείει τό νόημα τῆς σημερινῆς, μεγάλης γιά τήν πίστη μας ἡμέρας, τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας. Θυμόμαστε τήν ἀναστήλωση τῶν ἱερῶν εἰκόνων, ἡ ὁποία πραγματοποιήθηκε τό 843 μ.Χ., δίδοντας ὀριστικό τέρμα σέ μία μεγάλη περίοδο συγκρούσεων πολιτικοῦ καί ἐκκλησιαστικοῦ περιεχομένου στήν κοινωνία τοῦ Βυζαντίου. Ἡ ἱστορία μᾶς διδάσκει ὅτι τότε ἡ Ἐκκλησία δέν ἦταν ἐλεύθερη νά ἀκολουθήσει τήν ὀρθή πίστη, ἀλλά ἦταν ἀναγκασμένη, καί διά τῆς βίας, νά ἀκολουθεῖ ἐπισήμως τή γραμμή μιᾶς Πολιτείας ἐπηρεασμένης ἀπό τήν αἵρεση τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ. Μὲ ἐπικεφαλῆς ὅμως ἅγιες μορφές, μοναχοὺς πού γνώριζαν τί πίστευαν, ἀλλά καί τὸν λαό, ὁ ὁποῖος οὐδέποτε ἔπαψε νά τιμᾷ τίς ἱερές εἰκόνες, ἡ Ἐκκλησία ἄντεξε καί παρέμεινε πιστή στίς παραδόσεις καί στίς διδασκαλίες τῶν Ἁγίων Ἀποστόλων, τῶν Ἁγίων Πατέρων καί τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων. Ἀνάγκασε ἔτσι τήν Πολιτεία νά δεχθεῖ τήν πίστη τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ κι ἅς μὴν τῆς ἦταν ἄρεστή. Ἐπρεπε μία γυναῖκα, μία αὐτοκράτειρα, ἡ Ἁγία Θεοδώρα ἡ Αὐγούστα, νά ἀναλάβει πρωτοβουλία καί νά ὑπερασπιστεῖ μέ σθένος τήν πατροπαράδοτη πίστη. Ἐδειξε ἔτσι ὅτι ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἔχει φρόνημα Θεοῦ καί ἀληθείας στήν καρδιά του, δέν ὑπολογίζει ἀντιδράσεις, δέν κάνει συμβιβασμούς, δέν ἀφήνει γιά τό μέλλον τήν ὁμολογία, ἀλλά παραμένει ἐδραῖος στά ὅσα διδάχθηκε καί ἀποκαθιστᾷ τήν τάξη, τήν εὐσέβεια, τήν αὐθεντικότητα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς καί διδασκαλίας. Αὕτη εἶναι ἡ ὁδός πού ἡ Ἁγία Θεοδώρα ὑπερασπίστηκε ἔναντι κάθε ἐξουσίας. Ἡ ὁδός τῆς ἐμπιστοσύνης στόν Θεό «καθώς ἐστί», Πρόνοια δηλαδή καί Ἀγάπη. Ἡ ὁδός τῆς πίστεως «καθώς ἐστί», δηλαδή «Χριστόν τόν ἀληθινόν Θεόν, καί τούς αὐτοῦ Ἁγίους ἐν λόγοις τιμῶντες, ἐν συγγραφαῖς, ἐν νοήμασιν, ἐν θυσίαις, ἐν Ναοῖς, ἐν Εἰκονίσμασι, τόν μέν ὡς Θεόν καί Δεσπότην προσκυνοῦντες καί σέβοντες, τούς δὲ διά τόν κοινόν Δεσπότην, ὡς αὐτοῦ γνησίους θεράποντας τιμῶντες, καί τήν κατὰ σχέσιν προσκύνησιν ἀπονέμοντες».

Ἡ Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας δέν εἶναι μία ἐορτή, ἡ ὁποία ἔρχεται ἀπό τό παρελθόν, σάν μία πρόσκληση νά γυρίσουμε στό χθές. Ἐάν αὐτό συνέβαινε, τότε δέν θά μπορούσαμε νά βιώσουμε τόν ἀποστολικό λόγο «Ἰησοῦς Χριστός χθές καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τούς αἰῶνας», ἀλλά θά μέναμε σέ μία μνήμη, πολύτιμη μέν, ἀγκιστρωμένη δέ στήν Ἱστορία, μέ παρόν, ἀλλά χωρίς μέλλον. Ἡ Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας εἶναι ἡ ἐορτή στήν ὁποία ὁμολογοῦμε τήν πίστη μας ὅτι ὁ Κύριός μας εἶναι ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος «σάρξ ἐγένετο καί ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν». Εἶναι ὁ «Ἄρτος τῆς Ζωῆς», ὁ Ὅποιος γίνεται τροφή «εἰς ἄφεςιν ἁμαρτιῶν καί ζωὴν αἰώνιον». Εἶναι ὁ Ἐρχόμενος «κρῖναι ζῶντας καί νεκρούς, οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος».

Ἀκολουθοῦμε μία πίστη, ἡ ὁποία μάς δίδει ἕναν διαφορετικό τρόπο θεάσεως τοῦ κόσμου, τοῦ χρόνου καί τῆς ζωῆς. Ὁ Χριστός, ἐπειδὴ ἀκριβῶς «σάρξ ἐγένετο» μάς δείχνει ὅτι ὁ Θεός δέν βρίσκεται μακριά μας, δέν εἶναι μία Ἀόρατος Δύναμη, ἡ ὁποία δέν παρεμβαίνει στή ζωὴ μας, ἀλλά ἐνηθρώπησε! Ἐγινε ἕνας ἀπό ἐμᾶς, ἔλαβε σάρκα καί ὅστ᾽, «ὃ οὐκ ἦν προσέλαβεν», διότι εἶναι Ἀγάπη, καί ἡ ἀγάπη δέν παρακολουθεῖ ἐκ τοῦ μακρόθεν, ἀλλά γίνεται ἕνα μέ ὅσους ἀγαπᾷ, δηλαδή τόν κάθε ἄνθρωπο. Ὁ κόσμος ἀποκαθίσταται στό ἀρχαῖον κάλλος του, δηλαδή νά εἶναι συνοδοιπόρος τοῦ ἀνθρώπου, βοηθός του καί ὄχι κτῆμα του, καθότι ἡ ἀγάπη δέν περιορίζεται μόνο στόν συνάνθρωπο, ἀλλά ἀγκαλιάζει ὅλη τήν κτίση. Ἡ ἀγάπη, ἀκόμη, νικᾷ τόν χρόνο, διότι «ὁ ἔσχατος ἐχθρός» μας πού εἶναι «ὁ θάνατος», δέν μπορεῖ νά μάς καταβάλει, καθὼς ἐν Χριστῷ πιστεύουμε καί ζοῦμε τήν Ἀνάσταση στά πρόσωπα τῶν Ἀγίων μας. Ἀλλά καί ἡ καθημερινότητά μας ἀλλάζει, διότι δέν εἶναι κυρίαρχη κατάστασή μας ἡ ἁμαρτία, ὡς χωρισμός μας ἀπό τόν Θεό καί τόν συνάνθρωπο, οὔτε μάς δίδει ταυτότητα ἡ αὐτοθέωσή μας, διὰ τῆς κακῆς χρήσεως τῆς ἐλευθερίας. Ὑπάρχουμε διὰ τῆς κοινωνίας τοῦ σεσαρκωμένου Λόγου, τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ, στό μυστήριό τῆς θείας Εὐχαριστίας, τό ὁποῖο δίδει ἄφεση ἁμαρτιῶν καί ζωὴ αἰώνια στήν μετανοοῦσα καρδιά. Καί ἡ κοινωνία αὕτη εἶναι καρπός τῆς ἀγάπης, καθὼς ὁ σαρκωθείς Λόγος μάς προτρέπει, «εἰς ἀνάμνησίν Του», νά ποιοῦμε τό μυστήριό στήν Ἐκκλησία.

Ναί, ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι βίωση τοῦ προσώπου τοῦ Χριστοῦ, ὄχι κατ' ὄψιν ἢ κατὰ συνήθειαν ἢ κατὰ τό φαίνεσθαι τῆς γεύσεως, ἀλλά ὄντολογική μετοχή μας σ' Ἐκεῖνον, ὁ Ὅποιος μάς σώζει! Γι' αὐτό καί ἡ Ὁρθοδοξία εἰκονίζει τό πρόσωπό Του: «Ἐκεῖνος πού κατέχει τά πάντα ἔγινε ὕλη, δηλαδή σάρκα...Αὐτό πού ἐμεῖς ἀναπαριστάνουμε μέ ὑλικά χρώματα εἶναι ἡ εἰκόνα τῆς ἀνθρώπινης μορφῆς Του. Ἄς πάψουμε λοιπόν νά ἀναφερόμαστε μέ ἄγνοια στόν Εὐαγγελικό λόγο καί νά προσάπτουμε στήν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ αὐτά πού ἀναφέρονταν ἐναντίον τῶν εἰδώλων! Ὅσο φτωχοί κι ἂν εἴμαστε πνευματικά, δέν μπορούμε ἄραγε νά ἀντιληφθοῦμε τή διαφορὰ μεταξύ εἰδώλου καί εἰκόνας; Τό ἕνα εἶναι σκοτάδι καί τό ἄλλο εἶναι φῶς. Τό εἶναι πλάνη καί τό ἄλλο ἀλήθεια. Τό ἕνα εἶναι πολυθεισμός καί

τό ἄλλο καθαρὴ ὁμολογία τῆς θείας οἰκονομίας», μᾶς λέγει ἕνας μεγάλος ἀγωνιστὴς τῆς περιόδου τῆς Εἰκονομαχίας, ὁ ἅγιος Θεόδωρος ὁ Στουδίτης.

Ἡ ὁμολογία αὐτὴ σημάδεψε τὴν πορεία τῆς Ρωμηοσύνης! Διὰ τῆς πίστεως ἀπαλλαγῆκαμε ἀπὸ το σκοτάδι τῆς εἰδωλολατρίας. Διὰ τῆς σχέσεως μὲ τὸν Τριαδικὸ Θεὸ στὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ, ἀνανεώσαμε, δίδοντας νέο περιεχόμενο, τὸν τρόπο τῆς ἀρχαίας πόλεως. Τώρα εἶναι ἡ ἐκκλησιαστικὴ κοινότητα, στὴν ὁποία ζοῦμε τὸ «χαίρειν μετὰ χαιρόντων καὶ κλαίειν μετὰ κλαιόντων» ὡς στάση ζωῆς. Πρὶν ἦταν ἡ ἐπίγειος δόξα, ἡ φήμη, τὸ κλέος. Τώρα εἶναι ἡ ἀνάστασις καὶ ἡ αἰωνιότητα. Δὲν εἶναι ὁ ἄνθρωπος μόνο ἡ μνήμη του! Εἶναι καὶ ἡ κατὰ Χριστὸν ζωὴ, ἡ ὁποία δίδει καὶ αἰώνια μνήμη, ἀλλὰ καὶ προσδοκία ἀναστάσεως. Δὲν εἶναι τὸ σῶμα πλέον ἡ φυλακὴ τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ «ὁ κόκκος τοῦ σίτου», ὁ «ὁποῖος κι ἂν πεθάνει, πολὺν καρπὸ θὰ φέρει». Εἶναι ἡ ἀποκατάστασις τοῦ κάθε ἀνθρωπίνου προσώπου ὡς εἰκὼν τοῦ Θεοῦ. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι πρόσκλησις πρὸς πάντας «τέκνα Θεοῦ γενέσθαι»!

Ἡ ἀναστήλωση τῶν ἱερῶν εἰκόνων σήμανε ἀπὸ τὴν πλευρὰ τῆς Πολιτείας τὴν ἀποδοχὴ τοῦ περιεχομένου τῆς ὀρθοδόξου πίστεως καὶ τὴν συμπόρευση χωρὶς τὴν ἐπιβολὴ ὀθνείων σκοπῶν. Ὅπως ἀναφέρει χαρακτηριστικὰ ἡ προσφάτως ἐκδημήσασα σπουδαία Ἀκαδημαϊκὸς Ἑλένη Γλύκατζη-Ἀρβελέρ, «ἡ γλωσσικὴ ἑλληνικότητα τῆς αὐτοκρατορίας μαζί μὲ τὴν τελικὴ ἐπικράτησις τοῦ Χριστιανισμοῦ ὡς Ὁρθοδοξία μὲ τὴν λήξιν τῆς χριστολογικῆς ἔριδος ἀποτελοῦν τὰ βασικὰ στοιχεῖα τῆς βυζαντινῆς ταυτότητος». Ἡ Πολιτεία καὶ ἡ κοινωνία διαμορφώνουν ἰδιοπροσωπία χάρις στὴν ἀκεραιότητα τῆς πίστεως.

Ὁ κορυφαῖος Βυζαντινολόγος Sir Steven Runciman μᾶς ὑπενθυμίζει: «Ὁ Ἑλληνισμὸς εἶναι βασικῶς μία στάσις τοῦ νοῦ, ἡ ἀναζήτησις μιᾶς ἐρμηνείας τοῦ κόσμου στὸν ὁποῖο ζοῦμε, ἡ ἐπιμονὴ γιὰ τὴ γνώση ὅλων τῶν φαινομένων του, καὶ ἡ ἐλπίδα πὺς μπορούμε νὰ κατανοήσουμε τὰ λάθη, τίς θλίψεις καὶ τίς τραγωδίες του, πρᾶγμα πού τελικῶς θὰ μᾶς καταστήσει ἱκανοὺς νὰ φθάσουμε στὴν ἀρμονία πού τό ἀνθρώπινο γένος ποθεῖ. Πολλοὶ Ἕλληνες φιλόσοφοι -καὶ πολλοὶ φιλόσοφοι σήμερα- ἦσαν εἰλικρινὰ ἀπαισιόδοξοι. Ὅμως ὁ ἐρχομὸς τοῦ Χριστιανισμοῦ φάνηκε σὲ ἄλλους νὰ προσφέρει τὴ λύση. Ἡ ἀσυμβίβαστη ἐπιμονὴ του στίς ἠθικὲς ἀξίες, σὲ συνδυασμὸ μὲ τὴν ἔμφασι πού ἔδινε στὴν ἀγάπη καὶ τὴν πίστιν στὴν τελικὴ λύτρωσι, γοήτευσε πολλοὺς στοχαστές... Οἱ Χριστιανοὶ Πατέρες μπόρεσαν καὶ ἐξέφρασαν τό Χριστιανικὸ δόγμα μὲ ὅρους πού ἦσαν ἀποδεκτοὶ ἀπὸ τοὺς φιλοσόφους. Οἱ δὲ μεγάλες Οἰκουμενικὲς Σύνοδοι πρόσφεραν τό φιλοσοφικὸ ὑπόβαθρο, τό ὁποῖο χρειαζόταν ἡ Ἐκκλησία».

Καὶ προσθέτει προφητικά:

«Τὸν 21ο αἰῶνα ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία θὰ εἶναι ἡ μόνη ἀπὸ τίς μεγάλες χριστιανικὲς Ἐκκλησίες πού θὰ ἔχει ἐπιζήσει, ἀφοῦ -μόνη αὐτὴ -δὲν ξεχνᾷ ὅτι ἡ

θρησκεία είναι μυστήριο, και πώς ο Χριστιανός, βοηθούμενος από τους φιλοσόφους και τους θεολόγους του παρελθόντος, και όχι τρομοκρατούμενος από αυτούς, μπορεί να ακολουθήσει τις παραδόσεις του Έλληνισμού, και μαζί με τους ομοπίστους αδελφούς του, παραμένοντας εύπειθές τέκνο της Εκκλησίας του, να βρεί τον δικό του δρόμο προς τη σωτηρία».

Στην εποχή μας υπάρχει μία τάση να λησμονήσουμε την σύνδεση της Όρθοδοξίας με τό Γένος, τόν Έλληνισμό. Ίσως αυτή η τάση να οφείλεται στο ότι βρισκόμαστε σε μία πραγματικότητα στην οποία ο κόσμος έχει μετατραπεί σε ένα παγκόσμιο χωριό. Ο αυτοθεωμένος άνθρωπος, μέσα από τά επιτεύγματά του, την χρησιμότητα των οποίων ουδείς έχεφρων αρνείται, δέν αρκέστηκε στο να παρατείνει τόν προσδόκιμο μέσο όρο της ζωής και την ποιότητά της. Έπανήλθε στην ύβρι της απορρίψεως του Θεού και της πίστεως. Και τολμούμε να χαρακτηρίσουμε «ύβρι» αυτή την στάση, διότι στερεί από τόν άνθρωπο τό στήριγμα της μεταφυσικής, τό στήριγμα της αιωνιότητας, τό στήριγμα της αγιότητας, καθιστώντάς τον ύπαρξη ή οποία θεωρεί ότι μηδενίζεται μετά τόν θάνατο.

Μία τέτοια θέαση γεννά ποικίλους πειρασμούς, τούς οποίους βιώνουμε καθημερινά.

Ο πρώτος πειρασμός είναι ή έξουσία και τό συμφέρον. Πώς να περισσέψει χώρος για τούς αδύναμους σε μία ανθρωπότητα όπου τά όπλα, στρατιωτικά, οικονομικά, τεχνολογικά επιβάλλουν τό δίκαιο του ισχυροτέρου; Πώς να λειτουργήσει στίς καρδιές μας ο λόγος «μακάριοι οί ειρηνοποιοί ότι αυτοί υιοί Θεού κληθήσονται», όταν έρχεται ένώπιον του ισχυρού ή προοπτική της κυριαρχίας, της επέκτασεως, της χρήσεως του αδυνάμου προς ίδιον όφελος, καθιστώντας τόν κόσμο πραγματικότητα δουλείας και άνελευθερίας;

Ο δεύτερος πειρασμός είναι ή θεοποίηση της ανθρώπινης εικόνας στην προοπτική του ισχυρού σώματος, τό οποίο ο κόσμος μας τό αποδεσμεύει από την άθνατη ψυχή. Είναι ή άρνηση να κατανοήσουμε τό νόημα της φθαρτότητας, ή οποία μάς δόθηκε «ίνα μή τό κακόν άθνατον γένηται». «Οί όρατές εικόνες είναι ή όρατή πλευρά του άοράτου», μάς υπενθυμίζει ο άγιος Διονύσιος ο Άρεοπαγίτης. Άν δέν υπάρχει αυτή ή θέαση, τότε τό σῶμα μας γίνεται αντικείμενο προς χρήσιν, προς ήδονήν, προς κατανάλωσιν, προς επίδειξιν. Άν όμως είναι όρατή εικόνα του Άοράτου, δηλαδή εικόνα Θεού, τότε μάς δίδεται για να κοινωνούμε την αλήθεια και την αγάπη με τόν συνάνθρωπό μας. Να παλεύουμε να έλευθερωθούμε από την αίσθηση ότι ή εύτυχία είναι ή αυτάρκεια του σώματος. Να αποδεχόμαστε την έμπειρία της πνευματικής μας παραδόσεως, ότι τά όποια πάθη δέν είναι δικαίωμα, αλλά άποτυχία. Διότι, καθώς τά πάθη βλάπτουν τό σῶμα, δέν τό αφήνουν να ένταχθει στην προοπτική της σωτηρίας και της θεώσεως, ή οποία τό συμπεριλαμβάνει, καθώς θά αναστηθεί. Η Εικονομαχία έληξε με την επίγνωση ότι απεικονίζοντας τόν Χριστό και τούς Αγίους βρίσκουμε τόν αληθινό μας προορισμό.

Διαβάζουμε στίς μορφές, στά χρώματα, στό φῶς τῶν εἰκόνων τήν ἔξοδο ἀπό τό πρόσκαιρο. Ἡ ζωή μᾶς δίδεται γιά νά μάθουμε ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ νά ἀγαποῦμε, νά ἀσκοῦμαστε, νά ἐμπιστευόμαστε τόν Θεό καί, τήν ἴδια στιγμή, νά βαδίζουμε μαζί μέ τόν κάθε συνάνθρωπό μας στήν ὁδὸ τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν.

Ὁ τρίτος πειρασμός ἔχει νά κάνει μέ «ἀτζέντες», τίς ὁποῖες ἡ ἐποχή μας προβάλλει, θέλοντας νά διαμορφώσει ἕνα διαφορετικό ἀνθρωπολογικό πρότυπο. Πρῶτον, τό woke κίνημα, τὸ ὁποῖο στήν πράξη ὑπονομεύει τίς ἀξίες ποὺ διαμόρφωσαν τόν πολιτισμό μας: τὴν τριλογία «Ἀθήνα – Ρώμη – Ἱεροσόλυμα», ἡ ὁποία στήν παράδοση τῆς Ρωμαιοσύνης βρῆκε τήν κατεξοχήν ἀνάπτυξή της στοῦ δικό μας Βυζάντιο. Μέ πρόσχημα ὅτι δὲν καταργήθηκαν κοινωνικὲς διακρίσεις, ὁδηγηθήκαμε σὲ ἕνα κίνημα «δικαιωματισμοῦ», ὅπου ἡ διαφορετικότητα θεᾶται μόνον στήν προοπτικὴ τῆς ἀρνήσεως τῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν ἀξιῶν. Ζοῦμε στήν ἐποχή ὅπου, κατὰ τὸν λόγο τοῦ ποιητῆ, «ἡ ἁμαρτία βαφτίζεται ἀρετή». Τό δικό μας ὅμως ἀνθρωπολογικό πρότυπο δὲν στηρίζεται στά δικαιώματα, χωρὶς νὰ τὰ ἀρνεῖται. Ζητᾷ νὰ ἐργαζόμαστε πρὸς τὴν βίωση τοῦ ἀποστολικοῦ λόγου: «οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος καὶ Ἑλλήν, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδέ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ . πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστέ εἰς Χριστόν». Ἡ, ὅπως πάλι λέει ἡ Ἑλένη Γλύκατζη-Ἀρβελέρ: «Ὁ Θεός τῶν χριστιανῶν δημιουργεῖ μιὰ πανανθρώπινη -θά ἔλεγα- ταυτότητα ἰσότητος, ὅλων ἰσότιμων παιδιῶν τοῦ μοναδικοῦ Θεοῦ». Ἡ διαφορετικότητα γιὰ τὴν παράδοσή μας εἶναι στοιχεῖο τῆς μοναδικότητος τοῦ κάθε ἀνθρωπίνου προσώπου. Μέσω αὐτῆς ὅμως καλούμαστε νὰ βροῦμε τὸν δρόμο τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεό, ἡ ὁποία προϋποθέτει ὑπέρβαση τοῦ ἑαυτοῦ μας, καλὴ χρῆση τῶν δικαιωμάτων μας καὶ ἔξοδο ἀπὸ τὰ πάθη, δηλαδή τὴν ἐν Χριστῷ ἐλευθερίαν.

Δεύτερον, ἡ τεχνολογικὴ πρόοδος ἡ ὁποία ὁδηγεῖ σὲ ἕναν κόσμο «μετα-ἀνθρωπισμοῦ», ὅπου, ἀρχικῶς, μέρη τοῦ ἀνθρωπίνου σώματος θὰ ἀντικαθίστανται ἀπὸ μηχανικὰ τμήματα, καὶ σταδιακὰ, διὰ τῆς τεχνητῆς νοημοσύνης, τὰ πάντα θὰ ρυθμίζονται ἀπὸ ἀλγορίθμους. Ἔτσι, οἱ πολλοὶ δὲν θὰ ἔχουμε λόγο γιὰ τὴ ζωή καὶ τὸν κόσμο ὅπου θὰ ζοῦμε, στό ὄνομα τῆς εὐκολίας ἐξευρέσεως πληροφοριῶν, λήψεως ἀποφάσεων γιὰ τὴν υἰεῖα, τὴν ἀσφάλεια, τὴ γνώση, ἀλλὰ καὶ τὴν ποιότητα τῆς ζωῆς. Ἡ παράδοσή μας ὅμως καὶ πάλι ζητᾷ ἀπὸ ἐμᾶς, ἐν ταπεινώσει, νὰ μὴν παραδίδουμε τὴν ἐλεύθερη σκέψη καὶ βούλησή μας στοῦ πρόσκαιρο, λησμονῶντας τὴ φθαρτότητά μας, καὶ νὰ μὴν παραιτούμεθα ἐκ τῆς ἐλευθερίας μας χάριν τῆς ἀνέσεως, διότι βαθμιαῖα θὰ μηχανοποιηθοῦμε καὶ θὰ ὑποταχτοῦμε σὲ παλαιὲς καὶ νέες τυραννίες.

Τρίτον, ἡ αἴσθησις ὅτι τό Διαδίκτυο εἶναι ἕνας κόσμος ἐλευθερίας, ἐνῶ, στήν πραγματικότητα, ποτέ δὲν θὰ μπορούμε νὰ εἴμαστε βέβαιοι γιὰ τὴν ἀλήθεια τῶν πληροφοριῶν τίς ὁποῖες λαμβάνουμε. Σταδιακὰ «ψηλώνει ὁ νοῦς μας», κατὰ τὸν λόγο τοῦ Παπαδιαμάντη, καὶ θεωροῦμε ὅτι, ἐφόσον νομίζουμε ὅτι γνωρίζουμε,

είμαστε και ελεύθεροι. Στην πραγματικότητα είμαστε κατευθυνόμενοι σέ τρόπους πού μᾶς δίνουν τήν ψευδαίσθηση τῆς ἡδονῆς ὅτι μετέχουμε κι ἐμεῖς σ' αὐτόν τόν κόσμο, ὅτι γινόμαστε ἀλάθητοι, ὅτι δέν ἔχουμε ἀνάγκη σταθερῶν ἀξιῶν. Μένουμε ἔτσι σέ ἕνα παρόν, χωρίς ρίζες, χωρίς προορισμό ἀγιότητος καί αἰωνιότητος, ἐνῶ ὁ εἰκονικός κόσμος ποτέ δέν θά μᾶς ἀγαπήσει καί δέν θά σταθεῖ κοντά μας.

Μακαριώτατε,

Ἐξοχώτατε κύριε Πρόεδρε τῆς Ἑλληνικῆς Δημοκρατίας,

Ἡ Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας μᾶς ὑπενθυμίζει τήν μακραίωνη συμπόρευση Ὁρθοδοξίας καί Ἑλληνισμοῦ. Μᾶς ὑπενθυμίζει τήν ἀνάγκη γιά διατήρηση τῆς διακριτότητας τῶν ρόλων, ὅπως καί τό Σύνταγμά μας καταγράφει. Αὐτή ἡ διακριτότητα ὅμως δέν καταργεῖ τό χρέος τῆς Πολιτείας, στήν ὁποία ἀνήκουμε ὅλοι ὡς πολῖτες, νά συνδράμει τήν Ἐκκλησία. Νά τήν ἐνισχύσει στό κοινωνικό καί φιλανθρωπικό της ἔργο. Νά τῆς δείξει τήν ἐμπιστοσύνη πού τῆς ἀξίζει, διότι ἡ Ὁρθοδοξία κράτησε ζωντανή τή συνείδηση τοῦ Γένους μας στίς περιόδους τῆς σκλαβιάς. Ἡ Ὁρθοδοξία διατήρησε τή γλῶσσα μας, τόν πολιτισμό μας, τό ἀξιακό μας πλαίσιο μέ κέντρο τόν ἄνθρωπο ὡς εἰκόνα Θεοῦ, πού ἀγωνίζεται γιά τήν ἐλευθερία του, ὄχι μόνο ἀπό ἐξωτερικούς ἐχθρούς, ἀλλά καί ἀπό τήν ἐγωκεντρική αὐτάρκεια, τήν ἡδονοθηρία πού τόν καθιστᾷ ἐξουσιαστή, τόν μηδενισμό καί τόν ἐθνομηδενισμό.

Ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὡς χρέος της νά καταδεικνύει στόν κόσμο τόν Χριστό ὡς ἐνανθρωπήσαντα, ὡς Ἄρτο τῆς ζωῆς, ὡς τόν Ἐρχόμενο νά μᾶς ἀναστήσει καί νά μᾶς ἀγιάσει. Αὐτό τό χρέος δέν καθιστᾷ τόν λόγο καί τή μαρτυρία της πάντοτε «εὐάρεστη». Ἡ Ἐκκλησία ὅμως ἔχει ὡς γνώμονά της τόν λόγο τοῦ Χριστοῦ: «Γνώσεσθε τήν ἀλήθειαν καί ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς». Σέ μία ἐποχή ἀναζητήσεως τοῦ Θεοῦ, τόσο σέ προσωπικό ὅσο καί σέ συλλογικό ἐπίπεδο, ἡ Ὁρθοδοξία θά συνεχίσει νά εὐνοεῖ τόν ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου νά ἀντιστέκεται στήν κυριαρχία τοῦ προσωρινοῦ καί νά πορεύεται μέ κριτήρια τήν ἀγάπη καί τήν ἀλήθεια πρὸς τή ζωή πού νικᾷ τόν θάνατο, ὄχι ἀτομικά, ἀλλά ἐκκλησιοκεντρικά.

«Πιστεύουμε στόν Θεό καί πιστεύουμε τόν Θεό». Αὐτή ἦταν, εἶναι καί θά εἶναι ἡ ἰδιοπροσωπία μας!

Φωτογραφία: Χρήστος Μπόνης